

MEDYA SOSYOLOJİSİ ÜNİTE 5

Kitle İletişimi: Sosyal Anlam, Gelişim, Örgütlenme ve Örgütsel İlişkiler

KİTLE İLETİŞİMİNİN SOSYAL ANLAMİ

- **Günlük yaşantımızın** önemli bir kısmını kapsayan **kitle iletişimi** sosyal yaşamın önemli bir parçasıdır.
- **En yaygın tanıma göre, KİTLE İLETİŞİMİ** uzmanlaşmış öbeklerin, teknolojik araçların kullanılarak geniş, heterojen ve dağınık izleyicilere simgesel içerikleri yayma tekniklerini ve örgütlerini içerir.
- **Graham Murdock ve Peter Golding** KİTLE İLETİŞİMİ şu şekilde derinleştirerek tanıtmışlardır: **Kitle iletişimi** öncelikle, emtia üreten ve dağıtan endüstriyel ve ticari örgütlerdir.
- **Kitle iletişimi;**
 - Biliş, duygu, inanç, beklenti, duyarlılık ve davranış yönetimi işini yapar.
 - Yönetimsel iletişim biçimidir.
 - Halkın gözü ve kulağı olan birileri tarafından kitleler için yürütülen iletişim türü veya tarzı değildir.
 - Kitle iletişimi iki temel tanımlayıcı kavramdan oluşmaktadır; **Kitle** ve **iletişim**.
- **İletişimin Babaları:** *Schramm ve Lasswell*
- **McQuail** *iletişim araçlarının sosyal görevlerini/rollerini* beş temel bölümde özetler:
 - **Enformasyon verme görevi:** Dünyada ve toplumdaki durum ve olaylar hakkında bilgi sağlamak; yeniliği, uyumu ve gelişmeyi kolaylaştırmak.
 - **Toplumda karşılıklı bağ kurma görevi:** Enformasyon ve olayların anlamı hakkında açıklama ve yorum yapma.
 - **Toplumsal sürekliliği sağlama görevi:** Kültürü ifade etme, alt kültürler ve yeni kültürler gelişmeleri tanıma.
 - **Eğlendirme, avundurma ve dinlendirme görevi:** İyi ve hoş vakit geçirme; günlük baskılardan uzak, dinlenme olanakları sağlama.
 - **Harekete geçirme (seferber etme) görevi:** Siyasal, savaş, ekonomik kalkınma vb. toplumsal amaçlar için kampanya yapma.
- **Kitle iletişimin temel görevi** topluma faydalı işlevsel bağlar kurmaktır.
- **İletişimin tutucu kanadında** yer alan **De Fleur'e göre** kitle iletişim araçları;
 - a) Ahlaksızlığa, düzenbazlığı, günahkarlığı teşhir eder.
 - b) İfade özgürlüğünün bekçisi olarak çalışır.
 - c) Milyonlara kültür getirir.
 - d) Halka günlük zararsız eğlence sunar.
 - e) Dünya olayları hakkında bizi aydınlatır.
 - f) Sunduklarıyla yaşama düzeyimizi daha da geliştiren kurtarıcı ve hizmetkardır.

- **Yaygın görüşlere farklı bir görüşle bakan açıklamaların çoğuna göre, KİTLE İLETİŞİMİ, öncelikle şunları gerçekleştirmeye çalışır:**
 - Medya şirketinin maddi çıkarını artırma ve gücünü geliştirme.
 - Kendini var eden ve kendine bir şekilde doğrudan veya dolaylı fayda sağlayan şirketlerin ve kurumların çıkarını gerçekleştirme.
 - Kendine reklam veren şirketlerin çıkarını sağlama.
 - Kendini var eden üretim tarzını (kapitalizmi) ve üretim ilişkilerini savunma, destekleme, meşrulaştırma, haklı çıkarma.
- **Kitle iletişimi**, kesinlikle, **1) kitlelerin** kendilerinin belirlediği gündeme göre, kitleler arasındaki bir iletişim değildir. **2) halkın gözü** ve kulağı olan birileri tarafından kitleler için yürütülen iletişim türü ya da tarzı asla değildir. **(Yazarın yorumu)**
- **Araç:** Kitle iletişimin üretiminde, dağıtımında ve bitmiş ürünün taşınmasında kullanılan her şeye denir.
- **Teknolojiyle Aracılanmış İletişim:** İnsanın kullandığı yapay araçlar kullanılarak yapılan iletişimdir (telefon, bilgisayar gibi).
- **İletişim:** Kurumsallaşmış, örgütlü, yönetsel simgesel/düşünsel içeriği üretmeyi ve dağıtmayı anlatan kavram.
- **Kitle:** Kimi tanıma göre, birbirinden kopuk, bağımsız/atomlaşmış, edilgen, birbirinswn farklı çok büyük sayıdaki insanlar anlamında kullanılmaktadır. Bazılarına göre de birbirinden fiziksel bağlamda yarı yerde olsa bile, belli ortak dil, kültür, gelenek, alışkanlık gibi çeşitli ortak noktalara sahip insanlar demektir.
- **Ürün:** Teknolojik süreçlerden geçerek oluşturulmuş şeyler.
- **Üretim ve yeniden üretim:** Aynı şeyin tekrar üretimi olabileceği gibi geliştirilmiş veya farklılaştırılmış üretimi de olabilir.
- **Tüketim:** Ürünü kullanma demektir.
- **Üretim ve tüketim bağı:** Üretim/üreten ile tüketim/tüketen arasındaki bağ yapısal olarak kopartılmıştır. *Bu yapısal nedenle,*
 - İletişimi üretme araçlarına, olanaklarına, haklarına ve gücüne sahip olanlar ve olmayanlar ayrımı ortaya çıkar.
 - Bir dizi üretilen bağlamı ile tüketilen bağlamı ayrı zaman ve mekan karakterine sahiptir.
 - Üretilen ürün *ancak*, tüketenin(?) karar verdiği ve belirlediği koşullarda alabilirler ve kullanabilirler.
- **İzleyici, okuyucu, dinleyici:**
- **Kitle iletişiminin olma koşulu:**
 - **İlk koşulu** ürünün teknolojik araçlarla üretilmesidir.
 - **Kitle iletişimi olması için bir** ürünü kitlenin hepsinin alması veya kullanması gerekmez.

KİTLE İLETİŞİMİNİN GELİŞİM TARİHİ

- **Kitle iletişimin tarihi**, örgütlü yapılar ve bu yapılarda olan ilişkilerdeki, iletişimi kaydeden ve taşıyan araçlardaki gelişmeleri ve bu gelişmelerin anlamlarını anlatır.
- **Örgütsel yapılardaki gelişme**, günümüzdeki kitle iletişimi kurumlarının ve şirketlerinin gelişmesine doğru olmuştur.
- **İletişim araçlarındaki gelişme, görsel** olarak çizgilerle ve simgelerle kayıt edilmeye başlanmıştır ve tarihi M.Ö. 30 BİN'lerde bulunan mağara duvar resimlerine kadar gider.
 - **Simgelerle sözün kaydı**, yani yazının kullanılması, gelişmesi ise, insanların “şeyleri” kayıt için token/örnekçe sistemini(düzenini) geliştirmesidir. BÖYLECE çiviyle resim yazıcı geliştirildi.
 - Bunu kil tablet üzerine basma takip etti.
 - Arkasında ise bunu bir kelimenin simgesi ve sonra da sesin simgeyle oluşan alfabe kullanımı izledi(Örneğin; Fenike alfabesi).
- **İletişim araçlarında yaşanan gelişmeler:**
 - Hacimleri küçüldü.
 - Kolay taşınır oldu.
 - Kaydetme yeteneği ve
 - İçerik okuması.
- İlk kez yazı kullanan uygarlık **Sümerlerdir**.
- Hiyeroglif yazısını kullanan uygarlık **Mısırlılardır**.
- Günümüz alfabesinin temelini atan **Fenikelilerdir**.
- Bilinen en eski kitap **Yaşayan Ölünün Kitabı**
- Bilinen en eski kütüphane **Atina** şehrinde kurulmuştur.
- 19.y.y başından sonra hızlanan bir şekilde basının gelişmesi kitle iletişim çağı olarak nitelenen kapitalist özel mülkiyet ilişkilerinin egemenliğindeki bir gelişme dönemine geldi.
- **Sözün simgelerle kaydı hakkında(bu araçların çıkımı Asya'da başlamış Avrupa'ya yayılmıştır);**
 - Asya ve avrupa'da kullanılan şarap ve zeytinyağı cıvata tipi basının uyarlanması.
 - Semerkant'ta ipek kozasından “kağat” yapan ilk imalathane M.S. 652 yılında kurulmuştur.
 - Araplar “kağat” imal eden yerlere Kağıthane adını vermişlerdir.
 - Türkler kağıt için paçavra, halat ve ip eskilerini kullanmışlardır.
 - Araplarda kağıt imalı hükümet kontrolündeydi.
 - Alelade kağıt beyazdı.
 - Kırmızı kağıt yüksek tabaka tarafından kullanılıyordu.
 - Sarı ve altın renkli kağıt zenginlik ve ihtişamın ifadesiydi.
 - Marco Polo'nun 13.y.y sonunda Asya'dan dönüşünden beri bilinen blok-basın teknolojisinin uyarlanması.

- Yağ temelli mürekkep geliştirilmesi.
- Üzerine yazı yazılacak araç önce, düz taşlar, kemik ve ardından pişmiş toprak olmuştur.
- Çinliler ve Hintliler bambu yapraklarına kızgın iğne ile keten ve ipek kumaş üzerine fırça ile yazmışlardır.
- Avrupa’da kağıt ihtiyacı Şam, Kahire, Merakeş ve Bağdat Kağıthanelerinden karşılanıyordu.
- Yazı ve resimleri çoğaltma için oyma baskı tekniği Çin’de çok eski tarihlere uzanır.
- 1500 yılında avrupa’da 35 bin kitap ve 20 milyon kopya üretmiş olan 1000 basımevi vardı.
- Batı matbaayı Asya’dan alırken, Osmanlı batıdan aldı.
- Batıdan matbaa 300, gazete 250 ve reklamcılık 200 yıl sonra geldi
- **Gazetenin, radyonun ve sinemanın gelişimi hakkında;**
 - Günümüzdeki anlamda ilk gazetelerin çıkışı ve gelişimi 16.y.y başlarına kadar gider.
 - İlk İngilizce gazete “The Courant” Amsterdam’da 1620’de basıldı.
 - Türkiye’de basın ancak 1840’lardan sonra devletin denetimi altında özellikle yönetimin gereksinimlerini karşılama amaçlı yayılmaya başladı.
 - Basın ile ilgili düzenlemeler: a) *Basın Nizamnamesi* ve b) *Ali Kararnamesi*
 - Cumhuriyet döneminde matbuatın serbestliği ilkesi benimsenmiştir.
 - Gazeteler, siyasal ve ticari amaçlı bilgi ve kontrol gereksinimini gidermek için çıkmış ve gelişmiştir.
 - Sinemanın gelişmesi fotoğraf, elektrik, hareketli fotoğraf, film ve projektör araçlarının gelişmesine bağlı olarak sonrada ticari amaçlı bir eğlence aracı olarak gerçekleşmiştir.
 - Sinema 1900’lerin siyasal koşullarında hızla propaganda aracı olarak devletler tarafından kullanılmaya başlanmıştır(örneğin hollywood).
 - Radyo, öncelikle deniz taşımacılığı ve deniz savaşındaki iletişimde işlevseldi.
 - Ardından Almanya ve İtalya gibi ülkelerde 1920 sonrasında kitlelerin siyasal yönetiminde güçlü bir araç haline geldi.
- **Kitap ve kitap basımı hakkında;**
 - **Gutenberg** 1446’da 42 satırlık *Gutenberg İncili* basımıyla, elle yapılan kitap üretimine, baskıyla yapılan katıldı (!)
 - **Avrupa’da** kitap basımı “Manastırın egemenlik dönemi” ve “Laik dönem” olarak ikiye ayrıldı.
 - **Romanın** çöküşüyle 12.y.y arasında kitap basımı ve kitap kültürü manastırlar ve onlara bağlı kuruluşların tekelindeydi.
 - **Kitap üretimi manastırların** “scriptorium” denen yazma bağlı kuruluşların tekelindeydi.
 - **Çinliler** M.S 868’de, 1480’lere kadar kullanılacak olan, blok baskı düzeninin mükemmelleştirdiler.

- **Laik dönem**, kapitalizmin gelişmesiyle paralel gelişme göstermiştir.
- **İlk Avrupa üniversitesi** 1119 yılında Bologna’da kuruldu.
- **15.y.y da** basılı kitaplar çıktığında nüfusun sadece %4-5 kadarı okuma-yazma biliyordu.
- **15 ve 16.y.y da** basılan kitaplar İncil, dua kitabı ve dini takvimler gibi geleneksel kitap yazmanın basılı çeşitleriydi.
- **Osmanlılar zamanında** el yazması süslü kitaplar ve hattatlık Osmanlı üst sınıfının ilgisiyle çok sınırlı bir sanat faaliyetiydi.
- **Teolojik kökenli** kitaplar (özellikle Kuran) temel ilgi alanıydı.
- **1727 yılında** İbrahim Müteferikka bir ferman ile şeyhülislamdan fetva aldıktan sonra baskı işine girişmiştir.
- **1802’den Tanzimat’a** kadar 391 kitap basılmıştır.
- **Fotoğraf hakkında;**
 - Fotoğraf, görüntünün ışıkla kaydedilmesidir.
 - 1839’da **Louis Daguerre** ilk “renk tonları” fotoğrafı buldu.
 - **New York Daily Graphic** gazetesi ilk düzenli gazete fotoğraflarını 1880’de bastı.
 - **William Talbot** birçok baskıya izin veren negatif (olumsuz) düzeni geliştirdi.
- **Telsiz ve telgraf hakkında;**
 - Uluslararası haber ajanslarının kurulması enformasyonu (bilgiyi) emtia haline getirdi.
 - 1838’de **Samuel Morse**, Morse alfabesi denilen şifrelerle ileti gönderen teknolojisini geliştirdi.
 - 1888’de **Guglielmo Marconi** telsiz telgrafi yaptı.
 - Kitle iletişiminde kullanımına başlangıç örneği, 1899’da **Marconi’nin** telsiz telgrafla yat yarışmasını Dublin Express gazetesine bildirmesidir.
 - Türkiye’de posta hizmetleri 1839’da başlamıştır.
 - Alexander Graham Bell Amerika’da ilk telefon patentini 1876 yılında aldı.
 - Telefonu ilk kullananlar istihbarat şirketleri oldu.
 - 1962’de ilk iletişim uydusu (Telstar) ile telden bağımsızlık başladı.
 - 1994’te ilk Türk iletişim Uydusu (TURKSAT) uzaya yerleştirilerek Türkiye’de uydu başladı.
- **Ses kaydı hakkında;**
 - **Joseph Maxwell** 1920’lerde mikrofoni geliştirdi.
 - **1978’de** Digital kayıt başladı.
 - **1940’larda** plakta hız yarışı başladı.
 - **Emile Berliner** ses kaydını gramofon ile çoğaltmayı buldu.
 - **1877’de Thomas Edison** ilk ses kaydını yaptı.
- **Radyo gelişimi hakkında;**
 - Radyo uluslararası soğuk savaşta kullanılan en gözde araçlardan biriydi.
 - 1887’de **Henric Hertz**’in laboratuvar araştırmasıyla elektromanyetik dalgaları denenerek doğrulandı.

- 1.dünya savaşı sonrası amerika’da ticari radyo girişimleri başladı.
- Türkiye’de radyo, devletin kontrolünde gelişti.
- **Sinema hakkında;**
 - **1889’da Thomas Edison ve William Dickson** “*kinetography*” adı verilen ilk hareketli resim kamerasını yaptı.
 - **Lumiere kardeşler** pariste ilk hareketli resimleri gösterdiler ve ilk sinema salonunu açtılar.
 - **Edison 1896’da** perdeye yansıtma düzenine “vitascope” adını verdi.
 - **1927’de** ayrı gramofon (phonography) kaydıyla “vitaphone” (gramafonla sesli sinema) teknolojisini kullanan “**The Jazz Singer**” adlı ilk sesli sinemayapıldı.
- **Televizyon tarihi hakkında;**
 - Kitlelere yönelik bilinç yönetimi ve ticari yönlendirme araçlarının en etkili ve gözde olanı tvdir.
 - Türkiye’de İstanbul teknik üniversitesi televizyonu Beyoğlu bölgesinde 1952’de deneme yayınına başladı.
 - İlk düzenli tv yayını Ankara’da 1968’de başladı ve TRT düzeni altında yayın düzenlendi.
 - Kitle iletişim araçları, başlangıçta asla halkın gereksinimlerine dayanarak düşünülüp geliştirilmedi.
- 1.dünya savaşından sonra kadınların telefon alanına istihdamı yaygınlaştı.
- Radyo Almanya’da Hitler tarafından propaganda aracı olarak kullanıldı.
- Büyük sermaye aynı ve farklı medya türlerine sahip olarak tekelleşmeye başladı.

ÖRGÜTLENME VE BİÇİMLERİ

- Kitle iletişimi denen örgütlü faaliyet ağının üretim yapabilmesi için, teknolojik altyapının ve kitle iletişim örgütlenmesinin olması gerekir.

Örgütlenme Biçimleri 1: Genel Yapılanma

- **Kitle iletişimi ile ilgili örgütlenmeler, hangi tür kitle iletişimi olursa olsun, işlevlerine göre çeşitlilik gösterir. Bu örgütler;**
 - a) **Kitle iletişimi ürününü üreten örgütler:** Özel şirket veya devlet kurumu biçimi dışında, çeşitli çıkar öbeklerinin ve sivil toplum örgütlerinin sahipliği biçiminde olabilir.
 - b) **Üretilen ürünleri pazara dağıtan “dağıtım örgütleri”:** Bir medya şirketi kendi dağıtım kanalına sahip değilse, o zaman dağıtım şirketlerinin kolayca kontrolüne girerler. Bu yüzden büyük şirketlerin muhakkak dağıtım şirketleri de vardır.
 - c) **Bu ürünü pazarda dağıtan “perakendeciler”:** kapıdan kapıya satış yapanlara da perakendeci olabilir.
 - d) **İlgili kontrol kuruluşları:** Gazete cemiyetleri, RTÜK, Etik(ahlak) kurumları ve yasalar.

- e) **İlgili kullanıcı kuruluşları:** Ürünü kullananların kurdukları tüketici/izleyici koruma dernekleri, çocukları medyanın etkisinden korumayla ilgili dernek ve kuruluşlar, medyada etik ve sorumluluk ile ilgili örgütlenmeler.

Örgütlenme Biçimleri 2: Medya Sahipliği

- Medya örgütleri birden fazla örgütlenirler. Bu örgütlenmeler;
 - a) **Özel teşebbüs sistemi:** Medya alanında iş kurmak için sermayesi olan özel kişi veya kişiler veya tüzel kişiler tarafından yapılan medya örgütlenme biçimi.
 - b) **Avrupa türü kamusal sistem:** Avrupa kökenlidir; sahibi devlettir. Özerk ve bağımsız devlet kurumu olarak biçimlenir. Finans gene devlet tarafından yapılır. Bu sistem Avrupa’da “*Sosyal Sorumluluk Sistemi*” olarak da isimlendirilir.
 - c) **Amerikan türü kamusal sistem:** Devletten bağımsız, sosyal sorumluluk çerçevesi içerisinde örgütlenme biçimi. Özel şirkete benzerler ve şebeke biçiminde yapılmışlardır. Gelir kaynağının dörtte biri kadarı üyelik ve bağışlardan, %50’sini federal devlet, eyalet ve yöre idaresinden, %20’sini de vergilerden alır.
 - d) **Üniversiteler, eğitim kurumları, dini öbekler, sivil toplum örgütleri yayıncılığı**
 - e) **Sovyet türü kamusal sistem:** Medya sahipliği devlete aittir. Devlet kurumu olarak işletilir. Demokratik sayılamaz çünkü sistemin kendisinin, toplumun genelinin çıkarını temsili anlamında demokratik olması gerekir. Bu sistem Sovyetlerin ideolojik politikasını desteklemek ve yaymak üzerine dayanır.
 - f) **Karma sistem:** Çeşitli şekillerde olabilir.
 - **Birinci tür,** Türkiye’de olduğu gibi hem kamu radyo ve televizyon yayıncılığının hem de özel radyo ve televizyon yayıncılığının birlikte olduğu bir düzendir.
 - **İkinci türde,** örneğin gasteler özel teşebbüs şeklinde örgütlenir ama bu gastelerin hayatta kalması büyük ölçüde devlete bağlıdır. Örneğin; Türkiye’de yerel basın.
 - **Üçüncü tür,** “yarı resmi gazete” biçiminde olan örgütlenmelerdir.
 - **Dördünü tür,** yapının yönetimi siyasal, ekonomik ve kültürel güç ve çıkar öbeklerinin temsilcileriyle yapıldığı türdür. Bu türde sahiplik devlettir fakat yönetime birden fazla toplumdaki önemli tarafların temsilcileri katılır. Örnek; İsveç.
- **Tekelleşme(medyada):** Bir sermayenin, medya alanındaki örgütleri sahiplik yoluyla kontrol etmesi.
- **Dikey tekelleşme:** Bir firmanın, filmin üretiminden sinemada gösterimine kadar olan tüm safhalardaki örgütlenmelere sahip olmasına denir.
- **Yatay tekelleşme:** Bir gazete firmasının gazete alanında satın alma ve birleşme yoluyla tekel oluşturmaya denir.
- **Çapraz tekelleşme:** Medya alanında bir sermaye öbeğinin şirketi sadece basına değil, örneğin tv, basın ve radyo gibi diğer alanlara da sahip olmaya başlamasına denir.
- **Conglomerate:** Başka alanlarda yatırımı olan bir sermaye öbeği medyayı da ele geçirdiği uluslararası dev tekellere denir.

Örgütlenme Biçimleri 3: Amacına, ürün Karakterine, Faaliyet Alanlarına veya Coğrafik Kapsamlarına Göre Örgütlenme Yapıları

- Örgütler amacına göre ticari ve ticari olmayan şeklinde öbeklendirilebilir.
- Çoğu yaygın medya örgütlenmeleri ticari amaçlıdır.
- **Amacına göre medya örgütlenmeleri:** Siyasal parti medyası, dini medya, sivil örgüt medyası ve belediye medyası.
- **Kitle iletişimini temel faaliyet alanlarına göre öbeklendirme:**

ÖRGÜTSEL İLİŞKİLER

- **Bir örgüt** ne tür bir yapıda olursa olsun, yapının oluşması, gelişmesi ve günlük faaliyetlerin yürütülmesi sürekli sosyal ilişkilerden geçerek yapılır.
- **İnsan kaynağının kullanımı**, insan aklını ve emeğini harekete geçirmeyi gerektirir.
- **Medya şirketlerinde** insanların örgütsel ilişkiye katılımı örgütteki pozisyonuna göre şekillenir.

Şirket/Kurum içi ilişkiler

- **Bir medyanın** kuruluşunun iç çerçevesi örgütün yapısal sınırları içinde, günlük işlerini yürüttüğü fiziksel, psikolojik ve kültürel mekandır.
- **Bu mekanda egemen bir** atmosfer/iklim vardır. Bu örgüt iklimi iç çerçevedeki resmi ve resmi olmayan ilişkilerin ve iletişimin dinamik bir ürünüdür.
- **Örgütlerdeki ilişki ve iletişim**, güç yapısı ve bu yapının karakterine göre belli tarzlar alırlar. Kimisi hoşgörüyü izin verirken kimisi vermez.
- **Örgüt içi ilişkiler** aynı zamanda verimlilikle de ilişkilidir.

- **Şirketlerde verimlilik sorunlarını çözmek için** örgüt içi ilişki ve iletişimle ilgili çözüm önerileri sunulur ve uygulamalar yapılır.
- **TRT ve Türk bürokrasisi benzerlikleri**
 - Örgüt yapısındaki iş bölümü ve ücret politikaları,
 - İşe alma ve çıkarma kültürü ve çalışma koşulları,
 - Görevde hiyerarşi ve örgütün resmi-resmi olmayan iş yapma kültürüne göre sürdürülen iş yapış biçimindeki toplumsal gelenekler, görenekler, adetler, alışkanlıklar.
 - İşin doğasına göre değişen ücret politikası
 - Yönetim kadrolarının bilgi ve deneyim farklılıkları
 - Çalışma koşullarına kadar değişen koşullar
 - Dostça ya da katı disiplinli ilişki iklimine kadar değişen yatay/dikey ilişki ve iletişim yapısı.
 - Örgütün kendine geliştirdiği resmi-resmi olmayan üretim, ilişki ve iletişim kültürü.

Şirket/Kurum Dışı İlişkiler

- **Örgütün dış çevresi**, o örgütün varlığının koşullarını beraberinde getiren diğer örgütlü yapılardır.
- **Dış çevreyle ilişki tarzı**, örgütsel yapının özelliklerine göre belirlenen kurumsal amaçlar ve kurulan bizliğin karakterine bağlı olarak değişir.
- **Medya örgütlerinin dışla ilişkileri arasında** pazarlama, halkla ilişkiler, lobicilik, medya yönetimi ve kriz yönetimi yer alır.
- **Her özel koşul için** firmalar farklı taktiklerle amaçlarını gerçekleştirmeye çalışırlar.
- **İletişim taktikleri** kolaylaştırıcı, eğitici, ikna edici, baskıcı ve pervasızca sömüren ve talancı olabilir.
- **Kitle iletişiminde örgütün dışla ilişkisi, doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide olduğu tüm kişileri ve her tür örgütleri içerir.** Bu ilişkiler örneğin:
 - Doğrudan veya dolaylı olan benzer veya diğer kurumlar ve şirketlerle olur(kurumlar arası veya şirketler arası).
 - Devlet kurumlarıyla olur.
 - Örgütün kamusuyla veya müşterisiyle olan ilişkilerdir.
- **Reyting sisteminin(düzeninin) birbiriyle bağlantılı 5(beş) güç yapısı ve ilişkisi vardır.**
 - 1- Reklamla gelir sağlayan basın,rasyo ve tv şirketleri.
 - 2- Reklama ihtiyaç duyan diğer şirketler.
 - 3- Reklam ve halkla ilişkileri ve reyting ölçümüyle reklam fiyatının belirlenmesini sağlayan şirketler.
 - 4- İzleyici, dinleyici ve okuyucu kitleleri...
 - 5- Bu ilişkinin yasal düzenlenmesini ve yasal kontrolünü yürüten devlet kurumları...

ÜNİTE SON